

Conferentie over de toekomst van Europa

BEKNOPT VERSLAG VAN DE WERKGROEP ONDERWIJS, CULTUUR, JEUGDZAKEN EN SPORT

Onder voorzitterschap van Silja Markkula, voorzitter van het Europees Jeugdforum

Vrijdag 11 maart 2022, 9.00 - 11.00 uur

1. Inleidende opmerkingen van de voorzitter

De vergadering vindt in hybride vorm plaats en kan via webstreaming worden gevolgd (opname [hier](#) beschikbaar). De voorzitter verwelkomt de deelnemers en legt uit dat het doel van de vergadering is om de aanbevelingen te bespreken die aan de werkgroep zijn toegewezen na de laatste zitting van het Europees burgerpanel “Een sterkere economie, sociale rechtvaardigheid en banen / jeugd, sport, cultuur en onderwijs / digitale transformatie” in Dublin. Het belangrijkste aandachtspunt van de bijeenkomst is te luisteren naar de uiteenzetting van aanbevelingen door de burgers en feedback te verzamelen. Wat betreft de kwestie van aanbevelingen die verschillende werkgroepen overlappen, legt de voorzitter uit dat er later een oplossing zal worden voorgesteld. Wat de organisatie betreft, stelt de voorzitter voor de besprekingen te structureren rond de volgende clusters: onderwijs, jeugdzaken, sport, meertaligheid, culturele uitwisselingen en milieuonderwijs, digitalisering. De voorzitter verduidelijkt dat deze clusters later kunnen veranderen en alleen zijn opgezet om de discussies te vergemakkelijken.

2. Presentatie door burgers van de aanbevelingen van Europees burgerpanel 1 over Europese democratie, gevolgd door een discussie

De vertegenwoordiger van het Nederlandse nationale burgerpanel presenteert eerst de drie aanbevelingen van het panel:

- studeren in het buitenland moet worden aangemoedigd en tegelijkertijd moet ervoor worden gezorgd dat studenten in hun gastland integreren en moeten er maatregelen worden genomen om braindrain te voorkomen;
- onderwerpen als cultuur en sport moeten aan de lidstaten worden overgelaten;
- het leren van talen en culturele uitwisselingen moeten worden verbeterd, met respect voor elkaars diversiteit.

Wat de aanbevelingen van het Europees burgerpanel betreft, richt het eerste cluster over onderwijs zich op aanvullingen op het curriculum (aanbevelingen 5, 15, 18, 33), met onderwijs over zachte vaardigheden, internetgevaaren en het milieu, alsook op de harmonisatie van onderwijsnormen (aanbevelingen 3 en 37). De burgers presenteren de desbetreffende aanbevelingen en de feedback hierop omvat de volgende punten:

- De leden van de werkgroep steunen over het algemeen de aanbevelingen, met name die over zachte vaardigheden en de wederzijdse erkenning van diploma's. Verscheidene sprekers noemen ook minimumnormen voor onderwijs.
- Er wordt een aantal suggesties gedaan om andere elementen op te nemen. Een gemeenschappelijk idee is om burgerschapsvorming – of onderwijs over de Europese geschiedenis en waarden – aan

het curriculum toe te voegen. Burgers antwoorden dat dit idee aan alle aanbevelingen ten grondslag ligt. Ook onderwijs over economische en financiële kwesties/ondernemerschap en niet-formeel/informeel onderwijs worden genoemd. Sommige leden betreuren het ontbreken van de nadruk op een leven lang leren. Anderen achten het belangrijk vooruitgang te boeken met de Europese onderwijsruimte, en noemen hoger onderwijs en verbindingen met wetenschap en onderzoek.

- Daarnaast leidt het onderwerp van de bevoegdheden tot discussie. Verscheidene leden benadrukken dat onderwijs, met inbegrip van onderwerpen als schoolvakken/leerplannen, een nationale en soms regionale of lokale bevoegdheid is. Anderzijds vinden sommigen dat een sterkere coördinatie of harmonisatie op onderwijsgebied nuttig kan zijn.

Wat het thema jeugd betreft, presenteren burgers twee aanbevelingen (4, 6) om middelbare scholieren de mogelijkheid te bieden bedrijven en non-profitorganisaties als waarnemer te bezoeken, en om plannen op te stellen om de gevolgen van crises voor jongeren tot een minimum te beperken. De leden van de werkgroep geven de volgende feedback:

- De reacties op de aanbeveling over waarnemingsbezoeken zijn enigszins gemengd. Sommige leden prijzen het idee omdat studenten hierdoor beter de aansluiting kunnen vinden met de arbeidsmarkt, en noemen voorbeelden van bestaande regelingen in sommige lidstaten. Anderen vragen wat het doel van de bezoeken is, omdat het belangrijk is een onderscheid te maken tussen loopbaanbegeleiding voor leerlingen en stages/leerlingplaatsen, die niet op jonge leeftijd kunnen beginnen en betaald moeten worden.
- Sommige leden stellen voor om aanbeveling nr. 1 van het Europees burgerpanel over minimumlonen toe te voegen aan de discussie om het probleem van lonen onder het minimumloon voor jonge werknemers aan te pakken.
- Wat de voorbereiding van crisisplannen betreft, steunen de leden het idee en wijzen zij op het belang van digitale toegang en platforms. Zij doen ook suggesties voor de uitvoering ervan in de huidige context, wat betreft de opvang van jonge Oekraïense vluchtelingen op scholen en universiteiten en het versnellen van de erkenning van diploma's van asielzoekers.
- Wat meer in het algemeen worden enkele aanvullende ideeën met betrekking tot jongeren geopperd, zoals de oprichting van een Europese burgerdienst en de institutionalisering van de betrekkingen tussen de EU en de Europese jongerenorganisaties.

Voor het onderwerp sport wordt één aanbeveling (29) over een betere promotie van de gezondheidsvoordelen van sport gepresenteerd. De feedback luidt als volgt:

- De leden zijn ingenomen met het idee en het potentieel ervan voor het gezondheidsbeleid.
- Meer in het algemeen wijzen de leden met betrekking tot sport ook op het belang van sport voor de samenhang en inclusiviteit van de gemeenschap, de bevordering van lokale sporten en grensoverschrijdende uitwisselingen in de sport voor gewone mensen, alsook het toevoegen van EU-symbolen tijdens internationale wedstrijden.

Wat meertaligheid betreft, presenteren burgers aanbevelingen (32 en 38) waarin wordt voorgesteld meertaligheid en het leren van talen op school te bevorderen en van Engels een hoofdvak te maken. De leden van de werkgroep reageren als volgt op deze aanbevelingen:

- Over het algemeen steunen de leden het idee om meertaligheid meer te bevorderen.
- Sommige sprekers spreken over de keuze en het niveau van de onderwezen talen. Sommige leden zijn met name van mening dat het streven naar niveau C1 voor alle leerlingen in hun tweede EU-taal te ambitieus is. Andere leden zijn van mening dat het soms praktischer zou zijn om een andere taal dan Engels te onderwijzen als hoofdvak, bijvoorbeeld een buurtaal.
- Enkele leden pleiten ervoor dat de bescherming van regionale en minderheidstalen ook wordt bestreken.

- Met het oog op de bevordering van het leren van talen wordt voorgesteld de Europese Dag van de Talen uit te breiden tot een week of een maand.

Op het gebied van culturele uitwisselingen en milieuonderwijs worden twee aanbevelingen (35, 36) gepresenteerd, waarin wordt voorgesteld een platform met lesmateriaal over het milieu op te zetten en uitwisselingsprogramma's toegankelijker te maken. Als feedback komen met name de onderstaande punten aan de orde:

- De leden zijn ingenomen met beide aanbevelingen.
- Wat de oprichting van een platform betreft, zijn sommige leden van mening dat de bestaande platforms kunnen worden verbeterd of beter gepromoot, mogelijk door middel van een multimedia-aanpak.
- Een lid betreurt het gebrek aan aanbevelingen over cultuur en stelt voor om verder te gaan met de invoering van een programma voor de renovatie van het cultureel erfgoed, een Europese status voor kunstenaars en de ontwikkeling van het DiscoverEU-programma door toevoeging van een "cultuurpas". Ook de rol van het Nieuw Europees Bauhaus-initiatief wordt benadrukt.

Wat digitalisering betreft, presenteren burgers twee aanbevelingen (41 en 48) waarin wordt voorgesteld om onderwijs over desinformatie en onlineveiligheid te bevorderen, en om het kritisch denken onder de Europeanen te verbeteren. De leden van de werkgroep geven de volgende feedback:

- Zij benadrukken dat de aanbevelingen betrekking hebben op belangrijke en relevante onderwerpen.
- Er worden verschillende voorstellen gedaan met betrekking tot de uitvoering ervan, zoals het in kaart brengen van nieuwe leertechnologieën, het gebruik van bestaande instrumenten en platforms, en het leveren van een aantal speciale communicatie-inspanningen om jongeren te bereiken. Ook het toevoegen van media-educatie aan de Europese onderwijsruimte wordt genoemd.

3. Afrondende opmerkingen van de voorzitter

De voorzitter sluit de vergadering af met een toelichting op de volgende stappen van het proces, waarbij zij opmerkt dat het gemeenschappelijk secretariaat de tijdens de conferentie verzamelde bijdragen zal samenbrengen en dat op basis daarvan ontwerpvoorstellen zullen worden opgesteld. De leden van de werkgroep zullen deze ontwerpvoorstellen tijdens de volgende vergadering van de werkgroep kunnen bespreken.